

УДК 373.2.091:373.3.015.3

Т.М. Талюш

магістранта кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, *tania02111994@gmail.com*

ОРГАНІЗАЦІЯ ГРУПИ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Актуальність організації роботи групи продовженого дня зумовлена раннім початком навчання дитини у школі, постійною зайнятістю батьків, а також їхньою недостатньою участю у вихованні власних дітей через різні причини.

Проблемам організації роботи групи продовженого дня вчені розглядали різноаспектно. Науковці та практики виявляли найбільший інтерес до цієї проблеми у 50-80-ті роки ХХ ст. До них належать: Ж. Готдаєва, А. Гордіна, П. Гранціна, В. Дімідова, Б. Кобзар, В. Коротов, Е. Костяшкіна, К. Присяжнюк, Т. Рабченюк, М. Скаткін, В. Губенко та інші.

Сьогодні проблемі реформування групи продовженого дня у Новій українській школі (НУШ) присвячено значно менше праць. Тому, *метою статті* є: охарактеризувати та визначити особливості організації групи продовженого дня у НУШ.

Нова українська школа – це простір життя дитини; тут вона не готується до життя, а повноцінно живе, і тому вся діяльність закладу освіти будується так, щоб сприяти становленню особистості школяра, гармонізації і гуманізації взаємин між учнями і педагогами, школою і родиною [2].

Закономірно, що освітня реформа зачепила також групи продовженого дня закладів загальної середньої освіти.

МОН винесло на обговорення новий порядок формування груп продовженого дня у школах.

1. Цей порядок визначає механізм утворення груп продовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти та основні засади їх функціонування.

2. Група продовженого дня створюється для:

- організації навчальної і пізнавальної діяльності учнів;
- організації дозвілля учнів;
- надання кваліфікованої допомоги учням у підготовці до уроків і виконанні домашніх завдань;
- збереження та зміцнення здоров'я учнів, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя;
- формування в учнів ключових компетентностей, необхідних для успішної життєдіяльності та самореалізації особистості.

3. Організація та функціонування групи продовженого дня здійснюється з дотриманням вимог законодавства щодо охорони праці, правил протипожежної безпеки, санітарно-гігієнічних та державних будівельних правил та норм.

4. Група продовженого дня створюється за наявності необхідної матеріально-технічної бази та умов для організації харчування учнів.

5. Групи продовженого дня створюються та функціонують відповідно до рішення засновника закладу загальної середньої освіти за письмовими зверненнями батьків, інших законних представників учнів.

6. У закладах загальної середньої освіти у разі потреби можуть утворюватися групи продовженого дня для дітей з особливими освітніми потребами та/або інклюзивні групи продовженого дня.

7. Нормативи наповнюваності груп продовженого дня встановлюються відповідно до Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 року за № 229/6517.

Зарахування учнів до групи продовженого дня та їх відрахування з неї здійснюються згідно з наказом керівника закладу загальної середньої освіти на підставі відповідної заяви батьків або інших законних представників учнів.

Заяви про зарахування учнів (вихованців) до групи продовженого дня приймаються на початку кожного навчального року, як правило, до 5 вересня.

Різниця у віці учнів (вихованців), зарахованих до групи продовженого дня, не може перевищувати двох років. Це дозволить створити комфортніші умови для дітей з урахуванням їх індивідуальних психологічних відмінностей та фізичного розвитку.

8. Режим роботи групи продовженого дня та організації освітнього процесу, схвалюється педагогічною радою і затверджується керівником закладу загальної середньої освіти.

Режим роботи групи продовженого дня повинен передбачати:

1) організацію:

– прогулянки на відкритому повітрі тривалістю не менш як 1 год 30 хвилин для учнів перших – четвертих класів;

– харчування тривалістю не менш як 30 хвилин;

2) виконання домашніх завдань (за наявності) тривалістю не більше 1 год.;

3) проведення:

– спортивно-оздоровчих занять для учнів (вихованців) тривалістю не менше 1 год.;

– занять у гуртках, секціях та екскурсій.

Тривалість перебування учнів (вихованців) у групі продовженого дня становить не більше шести годин на день.

Для профілактики стомлюваності, порушення статури, зору учнів початкових класів необхідно через кожні 15 хвилин заняття проводити фізкультхвилинки та гімнастику для очей.

9. Вихователь працює з учнями (вихованцями) відповідно до щоденного плану роботи вихователя, який, як правило, включає: прогулянку, самопідготовку, виховні бесіди, дидактичні та рольові ігри тощо.

10. Фінансування груп продовженого дня здійснюється за кошти засновника та з інших джерел, не заборонених законодавством.

11. Відповідальними за життя та здоров'я учнів під час їхнього перебування в групі продовженого дня є керівник закладу загальної середньої освіти, його заступник, вихователь та інші педагогічні працівники [1].

Пріоритетними завданнями групи продовженого дня Нової української школи мають стати:

1. Переключення уваги учнів після інтенсивного навчального процесу на інші види діяльності.
2. Забезпечення вихованця умовами самостійно вибирати види діяльності.
3. Організація цікавої щоденної прогулянки, яка має включати певний зміст.
4. Харчування з «позитивом».
5. Правильна організація і мотивація виконання домашніх завдань.
6. Протягом всього часу перебування дитини у групі продовженого дня має бути збережена індивідуальна траєкторія кожної дитини.
7. Партнерство «вчитель – вихователь – учні – батьки» має бути в дії [5].

Особливої уваги набуває створення освітнього середовища групи продовженого дня, в якому опиняються молодші школярі після уроків, та організація способу життя дітей у даному середовищі: їхня діяльність, стосунки, події, які з ними відбуваються. Приміщення для вихованців ГПД, де відбувається освітня діяльність, повинно відображати філософію Концепції Нової української школи, має бути безпечним, де діти відчуватимуть себе захищеними.

Важливим складником системи формування нового змісту освіти є чітке бачення результатів педагогічного партнерства «учень – педагог», в основі якого є відповідні цінності, зазначені в Концепції Нової української школи, що в свою чергу, рекомендовані Європейським парламентом та Радою Європи і містять 24 риси і чесноти, що їх визнали пріоритетними понад 50 країн світу.

До них належать: креативність, цікавість, критичне мислення, любов до навчання, мудрість, відвага, наполегливість, чесність, енергійність, любов, доброта, соціальний і емоційний інтелект, співпраця, справедливість, лідерство, вміння пробачати, скромність, розсудливість, самоконтроль, цінування краси,

вдячність, оптимізм, гумор і віра (Концепція Нової української школи).

Відповідно до Концепції Нової української школи у організації групи продовженого дня є важливим використовувати «ранкові зустрічі» (*Примітка:* в режимі роботи ГПД назва занять «ранкові зустрічі» не зовсім підходить, бо вони проводяться у другій половині дня, тому їх можна назвати «корисні зустрічі»).

Ефективна індивідуалізація освітнього процесу може бути досягнута через організацію центрів (осередків), які відображають освітні потреби й інтереси дітей. Важливо, коли вихователь групи продовженого дня разом із учнями та їхніми батьками активно долучається до створення сучасного освітнього середовища у класі, де вони перебувають, за погодженням та тісною співпрацею із вчителем (класоводом).

Однією із відмінностей традиційної і сучасної організації освітньої діяльності у групі продовженого є, зокрема, процес вироблення спільних правил. У ГПД традиційної школи ці правила розроблялися вихователем і пояснювалися дітям, а у ГПД Нової української школи правила розробляються самими дітьми спільно з вихователем [3].

Висновок. Отже, Концепція Нової української школи передбачає всебічний розвиток, виховання та соціалізацію особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до самореалізації та трудової діяльності. Тому, «нова» організація групи продовженого дня є важливою складовою для виховання учнів, яким притаманні усі ці якості, а також допомагає продовжувати та вдосконалювати традиції, які вже існували у ЗОШ.

Використана література

1. Закон України «Про освіту» (2017 р.) / Закон, 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Нова українська школа / КМУ, 2016. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Нова українська школа: порадник для вчителя / Освіта, 2018/ URL.: <https://osvita.ua/school/reform/59430/>

4. Новий Державний стандарт початкової освіти (21.02. 2018 р.).
5. Новий порядок формування груп подовженого дня у школах / Педпреса, 2018. URL: <http://pedpresa.ua/191648-novyj-poryadok-formuvannya-grup-podovzhenogo-dnya-u-shkolah-mon-zaprosuye-do-obgovorennya.html>

УДК 373.091.12.011.3-051:005.336.2

О.З. Теслюк

магістрантка факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, bdzilka@ukr.net

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АУТОПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Концепція Нової української школи покликана модернізувати та вдосконалювати систему освіти в умовах змін та розвитку. І ключова роль у цьому належить вчителю. Сучасному педагогу необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя, а це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності. Важливим компонентом професійної компетентності є аутопсихологічна, яка співвідноситься з розвитком свідомості фахівця і полягає в розумінні сильних і слабких аспектів власної особистості, знанні шляхів і засобів професійного самовдосконалення [3].

Дослідженню розвитку аутопсихологічної компетентності значну увагу приділяли зарубіжні і вітчизняні науковці-психологи, зокрема: В. Агапова, А. Деркач, Т. Єгорова, Н. Кузьміна, А. Маркова, Г. Мешко Л. Степнова, О. Шевцова та ін.

Аналіз джерел, присвячених дослідженню аутопсихологічної компетентності педагога, дає підстави стверджувати, що проблема управління розвитком аутопсихологічної компетентності залишається актуальною і не достатньо вивченою.

А. Деркач [1] визначає аутопсихологічну компетентність як готовність і здатність до цілеспрямованої роботи зі зміни